Utgiftsområde 12

Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgiftsområde 12 – Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut ... 3

2 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ... 5
2.1 Principer för utformningen av denna proposition ... 5
2.2 Utgiftsområdets omfattning ... 6
2.3 Utgiftsutveckling ... 6
2.4 Skatteutgifter ... 7
2.5 Mål för utgiftsområdet ... 8
2.6 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder ... 8
2.7 Resultatredovisning ... 8
2.7.1 Familjepolitiken bidrar till en god ekonomisk levnadsstandard ... 10
2.7.2 Familjepolitiken minskar de ekonomiska skillnaderna mellan hushåll med och utan barn ... 18
2.7.3 Familjepolitiken bidrar till ett jämställt föräldraskap ... 20
2.8 Budgetförslag ... 23
2.8.1 1:1 Barnbidrag ... 23
2.8.2 1:2 Föräldraförsäkring ... 24
2.8.3 1:3 Underhållsstöd ... 26
2.8.4 1:4 Adoptionsbidrag ... 27
2.8.5 1:5 Barnpension och efterlevandestöd ... 28
2.8.6 1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag ... 29
2.8.7 1:7 Pensionsrätt för barnår ... 30
2.8.8 1:8 Bostadsbidrag ... 31

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2027 inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Barnbidrag	31 043 485
1:2 Föräldraförsäkring	47 166 974
1:3 Underhållsstöd	2 682 146
1:4 Adoptionsbidrag	9 784
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	1 138 200
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	7 586 178
1:7 Pensionsrätt för barnår	7 718 100
1:8 Bostadsbidrag	2 588 652
Summa anslag inom utgiftsområdet	**99 933 519**

2 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

2.1 Principer för utformningen av denna proposition

Vid utformningen av denna proposition har särskilda principer tillämpats med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Bakgrunden till principerna redovisas närmare i finansplanen (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.1).

Förslagen i denna proposition utgår från den budget som riksdagen har beslutat för 2026 efter förslag i budgetpropositionen för 2026. Beslutade ändringar i statens budget för 2026 har inte beaktats. Följande generella justeringar har gjorts för utgiftsområdena.

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- Uppenbart tillfälliga satsningar från tidigare budgetår som upphör vid utgången av 2026 har inte förlängts.
- Lagförslag som är politiskt okontroversiella och som inte kan genomföras under pågående budgetår, har inkluderats i de fall det råder politisk samsyn om förslagen.

De sedvanliga finansieringsprinciper som används vid beredningen av regeringens budgetförslag har tillämpats i enlighet med det finanspolitiska ramverket när denna proposition har tagits fram (skr. 2025/26:76, bet. 2025/26:FiU14, rskr. 2025/26:156).

Utöver förslag om anslag lämnar regeringen även förslag om beställningsbemyndiganden och andra finansiella befogenheter samt övriga förslag på finansmaktens område som kräver riksdagens ställningstagande inför det kommande budgetåret. Vid bedömningen av storleken på beställningsbemyndigandena har en prövning gjorts utifrån tidigare beslutade bemyndiganden och med hänsyn till de föreslagna anslagsnivåerna.

För att det ska vara möjligt att härleda de föreslagna preliminära utgiftsramarna för 2028 och 2029 till anslagen redovisar regeringen på sedvanligt sätt beräkningar även för det andra och tredje tillkommande året efter budgetåret. Även dessa beräkningar baseras på de ovan angivna principerna. Regeringen har dock inte tillämpat principen om förlängning av 2026 års anslagsnivå för åren efter budgetåret för åtgärder som upphör vid utgången av 2026. För åtgärder som upphör från utgången av 2027 eller senare gäller 2026 års nivå för åtgärden fram till slutåret. För permanenta åtgärder gäller 2026 års nivå tills vidare. Med hänsyn till att propositionen utformats enligt

principer för att lämnas av en övergångsregering är dessa beräkningar mycket osäkra som underlag för bedömning av framtida anslagsnivåer.

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i denna proposition en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de ovan angivna principerna har dock regeringen avstått från att redovisa en bedömning av måluppfyllelsen och den framtida politiska inriktningen. Hur anslagen är tänkta att användas under 2027 framgår i stället enbart av förslagen om anslag och övriga finansiella befogenheter samt av de ändamål som är kopplade till dessa under rubriken Budgetförslag.

De konsekvenser för anslagsnivån som tillämpningen av principerna har fått redovisas under rubriken Skälen för regeringens förslag för respektive anslag. Tyngdpunkten i redovisningen är konsekvenserna för anslagsnivån 2027. För åren därefter är beräkningarna mycket osäkra varför konsekvenserna inte redovisas närmare för dessa år. I tabellerna för förändringar av anslagsnivån har det inte varit praktiskt möjligt att specificera beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder på motsvarande sätt som gjordes i budgetpropositionen för 2026.

2.2 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn omfattar tre typer av förmåner: generella bidrag, försäkringar och behovsprövade bidrag. De generella bidragen är barnbidrag och adoptionsbidrag. Försäkringar är föräldraförsäkring, barnpension och efterlevandestöd samt pensionsrätt för barnår. De behovsprövade bidragen är bostadsbidrag, underhållsstöd och omvårdnadsbidrag. Förmånerna finansieras genom en kombination av arbetsgivaravgifter, egenavgifter och skattemedel. Betalningar från bidragsskyldiga föräldrar återförs till anslaget underhållsstöd.

2.3 Utgiftsutveckling

Utgifterna inom utgiftsområdet uppgick till 100,6 miljarder kronor 2025 och var därmed ca 3,9 miljarder kronor (3,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Försäkringsförmånerna utgjorde 56 procent av de totala utgifterna för de familjepolitiska stöden 2025 med totalt ca 56,4 miljarder kronor, varav föräldraförsäkring utgjorde 84 procent. Utgifterna för de generella bidragen var ca 32 miljarder kronor, vilket motsvarar 32 procent av de totala utgifterna 2025. De behovsprövade bidragen uppgick sammantaget till ca 12,1 miljarder kronor, vilket motsvarar 12 procent av de totala utgifterna. För 2026 beräknas utgifterna bli 99,9 miljarder kronor. Det är ca 4,3 miljarder kronor lägre än budgeterat. I förhållande till 2025 beräknas utgifterna för 2026 bli 0,697 miljarder kronor lägre.

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Miljoner kronor

	Utfall 2025	Budget 2026[1]	Prognos 2026	**Förslag 2027**	Beräknat 2028	Beräknat 2029
1:1 Barnbidrag	32 028	31 659	31 483	**31 043**	30 594	30 267
1:2 Föräldraförsäkring	47 557	49 641	46 721	**47 167**	48 086	49 206
1:3 Underhållsstöd	2 642	2 781	2 639	**2 682**	2 690	2 699
1:4 Adoptionsbidrag	4	10	3	**10**	10	10
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	1 143	1 148	1 142	**1 138**	1 146	1 148
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	6 419	7 645	7 207	**7 586**	7 908	8 208
1:7 Pensionsrätt för barnår	7 748	7 671	7 671	**7 718**	8 927	9 041
1:8 Bostadsbidrag	3 069	3 673	3 048	**2 589**	2 496	2 383
Totalt för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	**100 610**	**104 228**	**99 913**	**99 934**	**101 859**	**102 962**

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2027–2029 för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Miljoner kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**104 228**	**104 228**	**104 228**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-202	-128	-321
Makroekonomisk utveckling	1 354	3 473	5 759
Volymer	-5 446	-5 715	-6 705
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt			
Ny utgiftsram	**99 934**	**101 859**	**102 962**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2027 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Miljoner kronor

	2027
Transfereringar[1]	99 934
Summa utgiftsram	**99 934**

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2025 samt kända förändringar av anslagens användning.

[1] Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

2.4 Skatteutgifter

Vid sidan av stöd till företag och hushåll på budgetens utgiftssida finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. Innebörden av skatteutgifter beskrivs i Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnittet om skattefrågor. Den samlade redovisningen finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2026 (skr. 2025/26:98). I det följande redovisas de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 12. Utgiften avser den nedsatta mervärdesskatten för livsmedel, där familjer och barn är en viktig målgrupp. Under perioden den 1 april 2026 t.o.m. den 31 december 2027 sänks mervärdesskattesatsen på livsmedel ytterligare från 12 procent till 6 procent (prop. 2025/26:55, bet. 2025/26:SkU9, rskr. 2025/26:158)).

Tabell 2.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Miljoner kronor	2026	2027
Nedsatt mervärdesskatt på livsmedel till 12 resp. 6% (E1)	62 180	70 160

Anm.: Inom parentes anges den beteckning för skatteutgiften som används i regeringens skrivelse.
Källa: Regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2026 (skr. 2025/26:98).

2.5 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att den ekonomiska familjepolitiken ska bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer samt minska skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan hushåll med och utan barn. Den ekonomiska familjepolitiken ska även bidra till ett jämställt föräldraskap (prop. 2015/16:1 utg.omr. 12, bet. 2015/16:SfU3, rskr. 2015/16:88).

2.6 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De centrala indikatorerna som används för att redovisa resultaten inom utgiftsområdet är följande:

- barnfamiljernas inkomstutveckling
- andelen barnhushåll med låg ekonomisk standard och med låg inkomststandard
- de familjepolitiska stödens betydelse för hushållens inkomster och för den utjämnande effekten mellan hushåll med och utan barn
- föräldrarnas användning av föräldraförsäkringen och föräldraledighet.

Försäkringskassan har på regeringens uppdrag tagit fram ett antal indikatorer som beskriver hur de olika familjepolitiska stöden bidrar till måluppfyllelsen (S2026/00761), härefter benämnt Försäkringskassan, delrapportering 2026. Ett urval av delrapporteringen redovisas i detta avsnitt. Som underlag för Försäkringskassans beräkningar om hushållens ekonomi har utfall för 2024 använts, framskrivet till 2025 års värden enligt de ekonomiska och demografiska uppgifter som finns tillgängliga. Värdena för 2025 är därmed en prognos och utfallet för 2025 kan bli ett annat. Populationen för indikatorer avseende inkomstutveckling, familjepolitiska stöd, ekonomisk standard och inkomststandard består av personer i åldrarna 0–64 år. Det bör noteras att det sker förändringar i hushållens sammansättning mellan de olika mättidpunkterna, vilket kan påverka resultatet när det görs jämförelser över tid för samtliga individer i barnhushåll. Resultatuppföljningen av föräldrarnas användning av föräldraförsäkring baseras på Försäkringskassans egna registerdata, Store, och avser utfall för 2025.

Andra bedömningsgrunder för resultatutvecklingen är resultat från rapporter och undersökningar från t.ex. Försäkringskassan, Inspektionen för socialförsäkringen (ISF), Statistiska centralbyrån (SCB) och Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU).

2.7 Resultatredovisning

Resultatredovisningen inleds med en presentation av barnhushållens sammansättning och barnafödandet. Kunskap om hushållens sammansättning är viktig för att kunna tolka resultatredovisningen och indikatorerna. Även antalet födda barn och fruktsamheten påverkar utgifterna. I Sverige finns det knappt 1,4 miljoner hushåll med barn under 19 år som antingen bor på heltid eller växelvis i hushållet. I tabell 1.5 visas

antalet personer i olika typer av barnhushåll 2025. En dryg femtedel, ca 22 procent, av befolkningen består av barn och unga i åldrarna 0–19 år.

De flesta barn bor tillsammans med båda föräldrarna. Den vanligaste hushållsformen är sammanboende föräldrar med två barn. Cirka 83 procent av samtliga personer boende i barnhushåll bor i hushåll där de vuxna är sammanboende. Många barn bor även med föräldrar som är ensamstående eller i ombildade familjer. Barn till föräldrar som inte bor tillsammans bor i stor utsträckning växelvis hos föräldrarna. Uppskattningsvis är det 197 000 barn som bor växelvis, vilket utgör ca 8 procent av samtliga barn. Av de barn som inte bor med båda sina föräldrar i samma hushåll bodde 35 procent växelvis hos föräldrarna 2023 (SCB, Barns boende 2023). När hänsyn tas till växelvist boende ökar såväl antalet personer i barnhushåll som antalet barnhushåll eftersom enbart hushållet där barnet är folkbokfört räknas som barnhushåll i den officiella statistiken. Störst effekt har det för ensamståendehushållen eftersom främst fler hushåll med ensamstående män då räknas som barnhushåll. Detta då barnen oftast är folkbokförda hos mamman. I ensamståendehushåll med barn är det 68 procent av individerna som bor i ett hushåll med en ensamstående kvinna och 32 procent med en ensamstående man.

Tabell 2.5 Antal personer i barnhushåll 2025

Hushållstyp	Antal	Procentuell fördelning
Ensamstående kvinnor 1 barn	234 600	4,8
Ensamstående män 1 barn	120 400	2,4
Ensamstående kvinnor 2 barn	225 700	4,6
Ensamstående män 2 barn	111 900	2,3
Ensamstående kvinnor 3+ barn	116 600	2,4
Ensamstående män 3+ barn	42 600	0,9
Sammanboende 1 barn	1 131 000	22,9
Sammanboende 2 barn	1 892 700	38,4
Sammanboende 3+ barn	1 056 200	21,4
Totalt	4 931 700	100,0

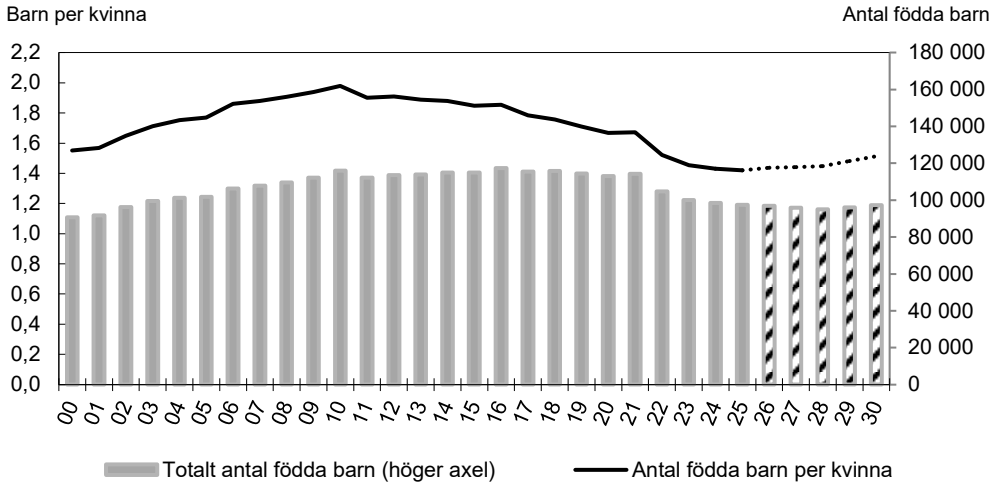
Anm.: Hänsyn är tagen till växelvis boende.

Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

Det summerade fruktsamhetstalet har minskat sedan 2010, minskningen var dock liten mellan 2024 och 2025 från 1,43 till 1,42 barn per kvinna. SCB:s prognos är att antalet födda barn per kvinna ökar svagt under perioden 2026–2030, se diagram 2.1.

Även antalet födda barn har haft en minskande trend, något som fortsatte även under 2025. Totalt föddes enligt SCB ca 97 500 barn (50 157 pojkar och 47 331 flickor), vilket är det lägsta antalet födda barn på 23 år. Antalet födda barn 2026 beräknas enligt SCB vara ca 97 000, och födslotalen förväntas fortsätta minska ytterligare ett par år.

Diagram 2.1 Antal födda barn och summerad fruktsamhet

Anm.: Prognos fr.o.m. 2026.
Källa: SCB:s befolkningsframskrivningar, 2026.

Utgifterna för barnbidrag och föräldrapenning påverkas direkt vid förändringar i antalet födda barn medan övriga anslag påverkas med viss tidsförskjutning. Som en följd av lågt antal födda barn de senaste åren kommer även antalet barn i åldern 1–5 år att minska under de kommande åren (SCB, Sveriges framtida befolkning 2026–2070). Det påverkar kostnaderna för tillfällig föräldrapenning, eftersom den förmånen nyttjas mycket under de år barn deltar i förskola. Färre födda barn innebär minskade kostnader för familjepolitiken, men ett lågt barnafödande kan leda till samhällsekonomiska utmaningar. I ett längre tidsperspektiv innebär ett minskande antal i förvärvsaktiv ålder att färre personer måste finansiera välfärden i ett land med en åldrande befolkning.

2.7.1 Familjepolitiken bidrar till en god ekonomisk levnadsstandard

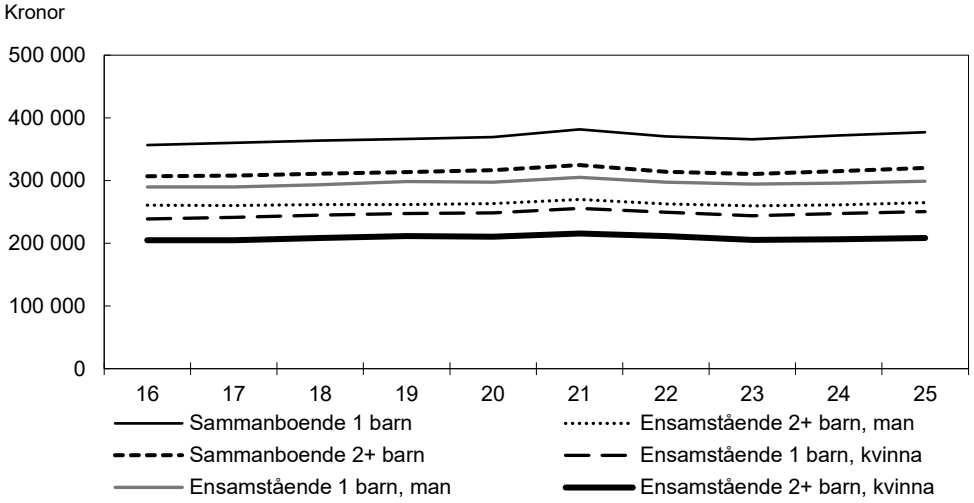
En god ekonomisk levnadsstandard kan mätas på olika sätt och kan även variera över tid, exempelvis när en förälder är föräldraledig eller går från sammanboende till ensamstående. I avsnittet beskrivs barnhushållens ekonomiska standard, skillnader mellan olika typer av barnhushåll och på vilket sätt de familjepolitiska stöden förändrar de ekonomiska förutsättningarna. Ekonomisk standard definieras som den disponibla inkomsten justerat för försörjningsbörda. Detta innebär att alla personer i hushållet tilldelas samma ekonomiska standard, vilken beräknas som hushållets disponibla inkomst justerat för hushållets sammansättning. Justeringen görs för att kunna jämföra disponibla inkomster mellan hushåll med olika sammansättning, dvs. hur många vuxna och barn som ska försörjas av inkomsten.

Skillnader i barnhushållens ekonomiska standard består

Det finns stora skillnader i ekonomisk standard mellan olika typer av barnhushåll och dessa skillnader är även bestående över tid. Vid beräkningen av ekonomisk standard tas hänsyn till att vissa barn bor växelvis. Ett hushålls försörjningsbörda för barn som bor växelvis är lägre än om barnet bor där på heltid. När hänsyn tas till växelvis boende blir därmed den disponibla inkomsten för ensamståendehushållen högre. Ensamstående kvinnor med flera barn har lägst ekonomisk standard av de olika hushållstyperna och sammanboende med ett barn har den högsta ekonomiska standarden.

Medianen av barnhushållens reala ekonomiska standard (disponibel inkomst per konsumtionsenhet) ökade för samtliga typer av barnhushåll under perioden 2015–2021, men uppvisade en nedgång mellan 2021 och 2023. Nominellt har inkomsterna ökat mellan 18 och 20 procent för samtliga hushållstyper mellan 2021 och 2025, men den höga inflationen under perioden har lett till att den reala ekonomiska standarden minskat. Under 2023 vände utvecklingen och i reala termer har medianinkomsterna ökat något 2023–2025 för samtliga hushållstyper, se diagram 2.2.

Diagram 2.2 Barnhushållens ekonomiska standard, medianvärde i 2025 års priser

Anm.: Uppgifterna för 2025 är en prognos. För åren 2019 och framåt används en ny beräkningsmetod som tar hänsyn till växelvist boende. För att jämförelser ska kunna göras har värden för perioden 2016–2018 räknats om utifrån antagandet att skillnaden är procentuellt densamma som 2019.

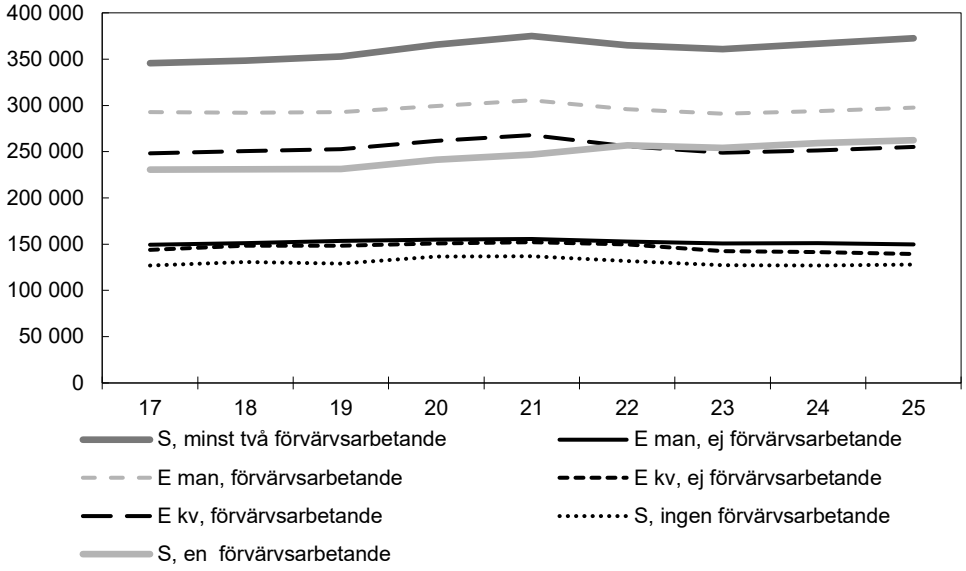
Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

Mellan 2024 och 2025 beräknas den ekonomiska standarden fortsätta stiga, om än marginellt. Det gäller för samtliga hushållstyper förutom ensamstående kvinnor med två eller fler barn där nivån förväntas vara densamma som 2024.

En viktig förklaring till skillnaderna i ekonomisk standard mellan olika typer av barnhushåll är att sysselsättningsgraden skiljer sig åt. Generellt är sysselsättningsgraden hög bland barnfamiljerna (familjer med barn under 19 år). Under 2025 var sysselsättningsgraden lägst, 82,5 procent, i gruppen ensamstående kvinnor med barn. Ensamstående män med barn hade en högre sysselsättningsgrad, 89 procent. I jämförelse med 2024 har sysselsättningsgraden ökat för båda grupperna, med 0,7 procentenheter för ensamstående kvinnor och med 0,2 procentenheter för ensamstående män. För sammanboende kvinnor med barn var sysselsättningsgraden högre än för ensamstående kvinnor, 86 procent 2025 och för sammanboende män med barn var andelen högst, ca 93 procent. I jämförelse med 2024 har andelen ökat för båda grupperna, med ca en procentenhet. (SCB, Arbetskraftsundersökningarna [AKU] 2025).

Diagram 2.3 visar betydelsen av förvärvsarbete för hushållens ekonomiska standard. Förvärvsarbetande avser personer som arbetar och som inte är klassade som studerande. För att räknas som förvärvsarbetande ska arbetsinkomsten under året bl.a. överstiga två prisbasbelopp.

Diagram 2.3 Barnhushållens ekonomiska standard, medianvärde i 2025 års priser, hushåll där de vuxna är förvärvsarbetande resp. icke-förvärvsarbetande

Anm.: Uppgifterna för 2025 är en prognos. För åren 2019 och framåt används en ny beräkningsmetod som tar hänsyn till växelvist boende. För att jämförelser ska kunna göras har värden för perioden 2016–2018 räknats om utifrån antagandet att skillnaden är procentuellt densamma som 2019.

Källa: Försäkringskassans delrapportering, 2026.

Under samtliga år perioden 2016–2025 har individer i sammanboende barnhushåll där det finns två förvärvsinkomster den högsta ekonomiska standarden, nästan tre gånger så hög som för individer i sammanboendehushåll där ingen av föräldrarna har inkomster av förvärvsarbete. Skillnaden mellan dessa två hushållstyper ökar även över tid. Hushåll med ensamstående kvinnor och män som arbetar har ungefär dubbelt så hög ekonomisk standard som hushåll med ensamstående föräldrar som inte arbetar. Personer i hushåll med ensamstående förvärvsarbetande män har samtidigt en högre ekonomisk standard än ensamstående förvärvsarbetande kvinnor under hela den studerade perioden.

En central förklaring till att den ekonomiska standarden i genomsnitt är lägre i barnhushåll där föräldrarna är utrikes födda än i hushåll där föräldrarna är inrikes födda är skillnaden i andelen som förvärvsarbetar. Den ekonomiska standarden för inrikes födda ensamstående kvinnor med barn beräknas 2025 vara ca 38 procent högre än för utrikes födda ensamstående kvinnor med barn. För ensamstående män beräknas skillnaderna vara något mindre, de som är inrikes födda har ca 27 procent högre ekonomisk standard än utrikes födda. För sammanboende där båda är inrikes födda beräknas den ekonomiska standarden vara 51 procent högre än för sammanboende där båda är utrikes födda. För samtliga hushållstyper var skillnaden mellan utrikes och inrikes födda 2024 någon procentenhet mindre än den prognostiseras vara 2025.

Skillnader i antalet arbetade timmar, andelen som arbetar deltid och den genomsnittligt lägre lön per arbetad timme som kvinnor har förklarar en del av skillnaderna i ekonomisk standard mellan barnhushåll som har förvärvsarbetande föräldrar. Deltidsarbete är vanligare bland kvinnor än bland män och varierar med det yngsta barnets ålder. I ett hushåll med ett barn som fyllt ett men ännu inte tre år arbetade ca var fjärde kvinna deltid 2025. Andelen har minskat kraftigt över tid och var 41 procent 10 år tidigare. I jämförelse med 2024 har andelen minskat något. En av tio män med ett barn i samma ålder arbetade deltid 2025, en svag ökning jämfört med 2024. Andelen män är på samma nivå som 10 år tidigare. När det finns flera barn i hushållet

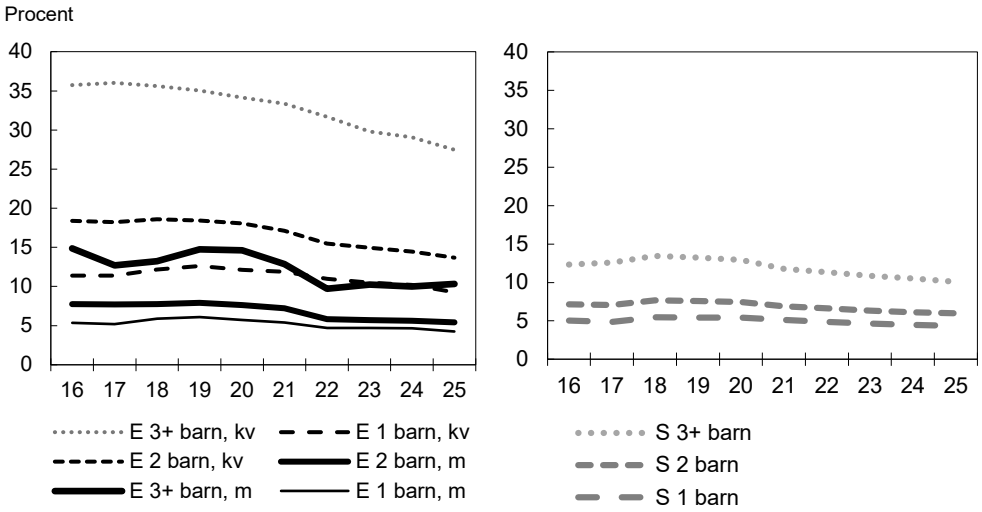
är deltidsarbetet mer utbrett bland kvinnor. Av kvinnor som hade tre eller fler barn arbetade mer än var tredje kvinna, ca 35 procent, deltid när det yngsta barnet var mellan 1 och 3 år. För män i samma familjesituation var det var tionde som arbetade deltid (SCB, Statistikdatabasen, 2025).

Diagrammet visar även att de barnhushåll som saknar inkomster av förvärvsarbete har ungefär samma ekonomiska standard, många av dessa hushåll har ekonomiskt bistånd utöver familjepolitiska stöd.

Familjepolitiken fortsatt viktig för barnhushållens ekonomiska standard

De familjepolitiska stöden stärker barnhushållens inkomster och därmed den ekonomiska standarden, betydelsen varierar för olika hushållstyper och familjepolitiken har störst betydelse för hushåll med en ensamstående kvinna med tre eller flera barn. Familjepolitikens betydelse har minskat över tid för samtliga barnhushåll, se diagram 2.4.

Diagram 2.4 Den ekonomiska familjepolitikens andel av disponibel inkomst i olika hushållstyper, 2016–2025

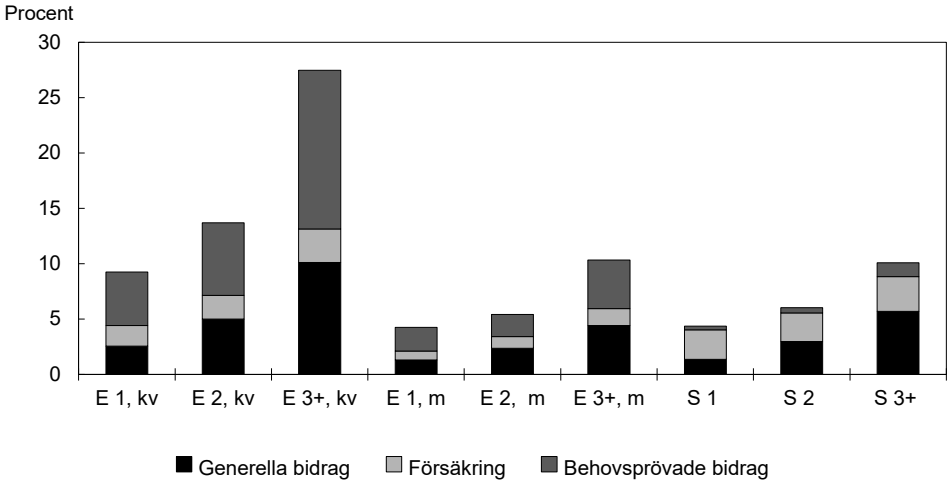
Anm.: Uppgifterna för 2025 är en prognos. Från och med 2019 används en ny beräkningsmetod som tar hänsyn till växelvist boende. Åren före 2019 har korrigerats med antagandet att skillnaden är procentuellt densamma som 2019. E avser ensamstående. S avser sammanboende. kv avser kvinna och m man.

Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

Mellan 2016 och 2025 har de behovsprövade bidragen som underhållsstöd och bostadsbidrag höjts vid flera tillfällen. Under delar av 2020–2025 har barnhushåll som tagit emot bostadsbidrag även fått ett tillfälligt tilläggsbidrag.

I diagram 2.5 visas de olika familjepolitiska stödens betydelse för barnhushållens ekonomiska standard 2025 (se avsnitt 1.1 för en beskrivning av indelningen av stöden i generella bidrag, behovsprövade bidrag och försäkring). För ensamstående kvinnor med tre eller fler barn bestod i genomsnitt 14 procent av den disponibla inkomsten av behovsprövade stöd som bostadsbidrag och underhållsstöd. Även generella bidrag, som barnbidraget, hade stor betydelse och utgjorde var tionde krona. För ensamstående män med tre eller fler barn var de familjepolitiska stödens andel av den ekonomiska standarden betydligt lägre, i genomsnitt 10 procent. Att det finns skillnader i sysselsättningsgrad och arbetade timmar mellan kvinnor och män, och att fler ensamstående kvinnor än män därmed har bostadsbidrag, är en viktig förklaring. Bland sammanboende föräldrar är det framför allt de generella bidragen och i andra hand försäkringar som har stor betydelse. I hushåll med två arbetsinkomster finns sällan rätt till bostadsbidrag.

Diagram 2.5 Generella bidrag, försäkringar och behovsprövade bidrag – andel av ekonomisk standard, prognos 2025

Anm.: Från och med 2019 används en ny beräkningsmetod som tar hänsyn till växelvist boende. Åren före 2019 har korrigerats med antagandet att skillnaden är procentuellt densamma som 2019. E avser ensamstående med barn. S avser sammanboende med barn. kv. avser kvinna och m man. Siffrorna längs x-axeln avser antalet barn.
Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

Av utbetalningarna inom den ekonomiska familjepolitiken går 25 procent till de individer i barnhushåll som har de lägsta inkomsterna (då individerna delas in i fem inkomstgrupper rangordnade efter nivå av ekonomisk standard). Det är lägre än 2024 då andelen var 26 procent. De behovsprövade stöden är träffsäkra och ca 48 procent av utbetalningarna prognosticeras gå till gruppen med lägst ekonomisk standard (52 procent 2024). En förklaring till minskningen är att det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer med bostadsbidrag upphörde att gälla den 1 juli 2025. De generella bidragen är mer jämnt fördelade över inkomstfördelningen, men får procentuellt större betydelse för hushåll med de allra lägsta inkomsterna.

Låg ekonomisk standard betydligt vanligare i ensamståendehushåll

Barnhushållens inkomstnivåer och inkomstutveckling skiljer sig åt, bl.a. beroende på om föräldern är ensamstående eller sammanboende, kvinna eller man, utrikes eller inrikes född och även med antalet barn i hushållet. De skattningar av låg ekonomisk standard som redovisas i detta avsnitt är baserade på beräkningar av hushållens inkomster justerat för försörjningsbörda. Låg ekonomisk standard är ett mått som avser en ekonomisk standard som är lägre än 60 procent av medianen av ekonomisk standard för samtliga personer i befolkningen det aktuella året. Måttet låg ekonomisk standard är ett relativt mått, som innebär att barnhushållens ekonomi relateras till hela befolkningens ekonomiska standard. Därför påverkas andelen personer i barnhushåll med låg ekonomisk standard av utvecklingen för medianinkomsten i hela befolkningen.

Det är betydligt vanligare att ensamståendehushåll har låg ekonomisk standard än sammanboende, se tabell 2.6, uppgifterna för 2025 är en prognos. Med fler barn i hushållet ökar andelen med låg ekonomisk standard. Det är hushållstypen ensamstående kvinnor med tre eller fler barn som har högst andel med låg ekonomisk standard, nivån är nästan dubbelt så hög som för ensamstående män med tre eller fler barn och mer än åtta gånger så hög som för sammanboende med ett barn. För den gruppen har andelen även ökat över tid, det gäller även ensamstående kvinnor med två barn. Sammansättningen inom gruppen barnhushåll har förändrats över tid. Antalet individer i gruppen barnhushåll med utrikes födda vuxna har ökat. Det ökar andelen

individer i barnhushåll med låg ekonomisk standard som helhet, trots att andelen med låg ekonomisk standard inom gruppen utrikes födda minskat över tid (se nedan).

Tabell 2.6 Andel personer 0–64 år med låg ekonomisk standard, utfall 2016 och prognos 2025

Procent

	2016	2025 (prognos)
Ensamstående kvinnor 1 barn	30	30
Ensamstående män 1 barn	17	17
Ensamstående kvinnor 2 barn	33	37
Ensamstående män 2 barn	17	18
Ensamstående kvinnor 3+ barn	59	64
Ensamstående män 3+ barn	32	35
Sammanboende 1 barn	8	8
Sammanboende 2 barn	8	8
Sammanboende 3+ barn	23	24
Samtliga individer i barnhushåll	15	16

Anm.: För 2025 används en ny beräkningsmetod som tar hänsyn till växelvist boende. År 2016 har korrigerats med antagandet att skillnaden är procentuellt densamma som 2019.
Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

Förekomsten av låg ekonomisk standard är generellt högre i barnhushåll med utrikes födda vuxna än i barnhushåll med inrikes födda vuxna. De senaste 10 åren har andelen med låg ekonomisk standard bland hushåll med utrikes födda föräldrar minskat betydligt. För sammanboende utrikes födda med barn är andelen med låg ekonomisk standard 35 procent 2025, jämfört med 43 procent 2016. För utrikes födda ensamstående män med barn är andelen med låg ekonomisk standard 37 procent, en minskning med fem procentenheter på 10 år. Även för utrikes födda ensamstående kvinnor med barn har andelen med låg ekonomisk standard minskat, från 64 procent 2016 till 60 procent 2025. En förklaring till utvecklingen kan vara ökad sysselsättning i gruppen (se vidare utg.omr. 14 Arbetsmarknad och arbetsliv). Andelen med låg ekonomisk standard låg på ungefär samma nivå 2024 (Försäkringskassan, delrapportering 2026).

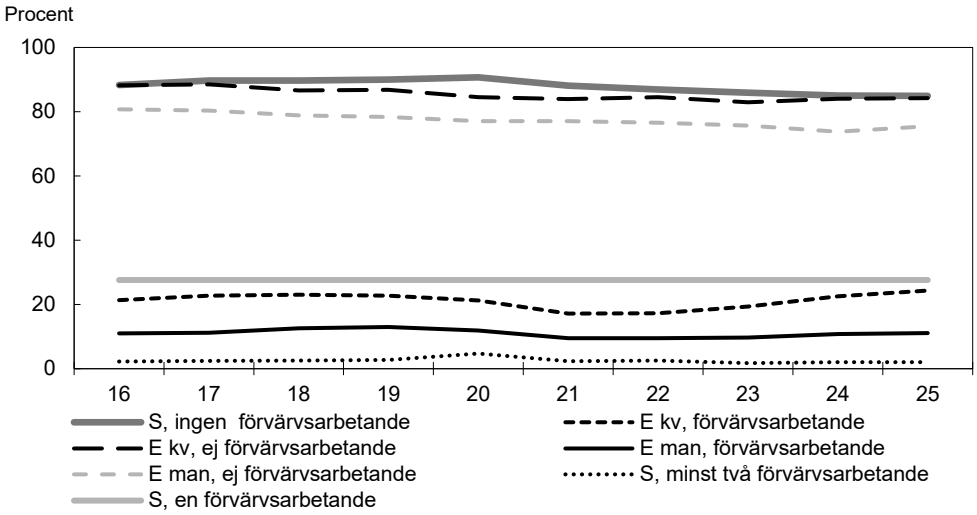
När föräldrarna har barnet boende växelvis minskar försörjningsbördan i hushållet jämfört med om barnet bor där på heltid. Det är en anledning till att andelen med låg ekonomisk standard är betydligt högre i hushåll där barnet bor på heltid än om barnet bor växelvis. För hushåll med en ensamstående kvinna med ett barn som har barnet boende växelvis är andelen med låg ekonomisk standard nästan hälften så hög (18 procent) som om barnet bor med den ensamstående kvinnan på heltid (33 procent). För ensamstående män är skillnaderna betydligt mindre, 13 procent av de som har ett barn boende växelvis har låg ekonomisk standard, medan andelen är 20 procent om barnet bor i hushållet på heltid. Ju fler barn desto större skillnad för såväl kvinnor som män. Tidigare undersökningar har visat att det är vanligare med växelvist boende om föräldrarna är födda i Sverige. Växelvis boende är även vanligare om föräldrarna har högre inkomster (SCB, Barns boende och försörjning när föräldrarna inte bor ihop, Demografiska rapporter 2023:4).

Förvärvsarbete har avgörande roll för en god ekonomisk levnadsstandard

Det är ovanligt med låg ekonomisk standard i hushåll där föräldrarna förvärvsarbetar. Endast 2 procent av sammanboendehushåll med två förvärvsarbetande föräldrar har en låg ekonomisk standard. I hushåll där föräldrarna inte förvärvsarbetar är andelen med låg ekonomisk standard som förväntat mycket hög. Bland ensamstående kvinnor

och sammanboende som inte förvärvsarbetar förväntas andelen vara hela 86 procent 2025, se diagram 2.6.

Diagram 2.6 Andel med låg ekonomisk standard, barnhushåll där de vuxna i hushållet är förvärvsarbetande resp. icke-förvärvsarbetande

Anm.: Uppgifterna för 2025 är en prognos. För åren 2019 och framåt används en ny beräkningsmetod som tar hänsyn till växelvist boende. För att jämförelser ska kunna göras har värden för perioden 2016–2018 räknats om utifrån antagandet att skillnaden är procentuellt densamma som 2019.

Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

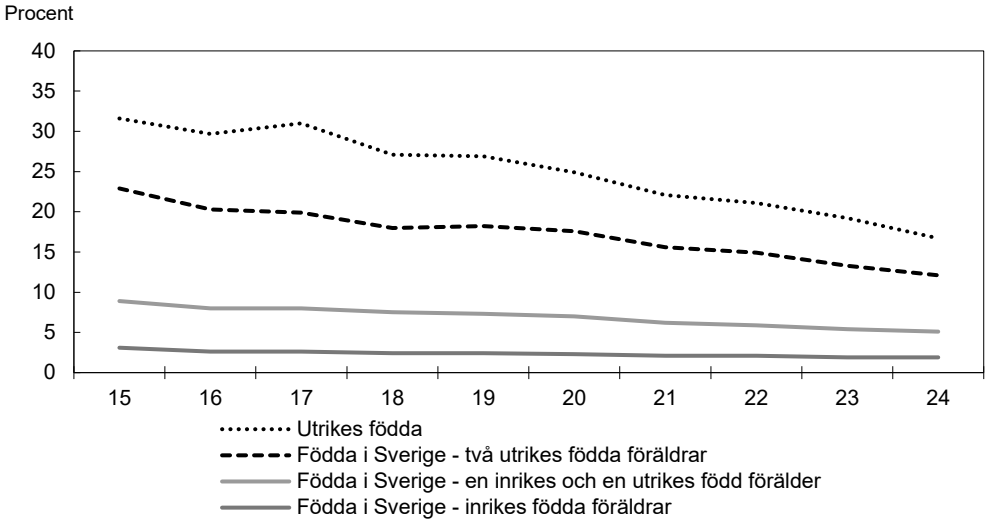
Sysselsättningsgraden bland ensamstående kvinnor med barn har ökat under perioden 2022–2025. I diagram 1.6 ses trots detta en ökning av andelen med låg ekonomisk standard i gruppen förvärvsarbetande ensamstående kvinnor. Anledningen kan vara att sammansättningen av gruppen har förändrats. Om de personer som gått från gruppen ej förvärvsarbetande till gruppen förvärvsarbetande har relativt låga inkomster, kan andelen med låg ekonomisk standard bland förvärvsarbetande ensamstående kvinnor öka. Att det kan handla om en förändring i sammansättningen av gruppen framgår av att andelen med låg ekonomisk standard för hela gruppen ensamstående kvinnor, dvs. oavsett förvärvsarbete, i princip är oförändrad.

Antalet barn i hushåll med låg inkomststandard minskar över tid

Ett kompletterande mått för att mäta ekonomisk utsatthet är låg inkomststandard som är ett s.k. absolut mått. Ett hushåll har låg inkomststandard om hushållets disponibla inkomst är mindre än dess beräknade baskonsumtion (nödvändiga utgifter som exempelvis mat, boende, hemförsäkring och barnomsorg). Jämfört med måttet låg ekonomisk standard som beskrivs ovan är andelen barnhushåll (vuxna i barnhushåll) som har låg inkomststandard lägre. Liksom för det tidigare måttet är det stora skillnader mellan olika barnhushåll. Uppgifterna kommer från SCB:s officiella statistik och det görs inte någon framskrivning av uppgifter för 2025 för denna indikator. För att få en tioårig tidserie är startåret 2015.

I jämförelse med hushåll utan barn har barnhushåll en marginellt högre andel med låg inkomststandard, 3,9 procent jämfört med 3,3 procent 2024. Under perioden 2015–2024 har andelen vuxna i barnhushåll med låg inkomststandard minskat med nästan två procentenheter. Det är ensamstående kvinnor med barn som har haft den största minskningen under perioden, med 7,5 procentenheter. Antalet barn som bor i hushåll med låg inkomststandard har minskat med drygt 59 000 under perioden 2015–2024, från 184 000 barn till 125 000. Sedan 2022 har minskningen motsvarat ca 28 000 barn.

Diagram 2.7 Andelen barn med låg inkomststandard, utrikes födda samt inrikes födda med hänsyn till om föräldrarna är utrikes eller inrikes födda

Källa: SCB, inkomster och skatter, Sveriges officiella statistik 2026.

I diagram 2.7 visas att andelen barn med låg inkomststandard har minskat under perioden 2015 till 2024. Det är stora skillnader mellan de olika grupperna. Av utrikes födda barn var det 16,7 procent som hade låg inkomststandard 2024, medan det för barn födda i Sverige med två inrikes födda föräldrar var 1,9 procent. Skillnaderna har dock minskat över tid, och minskningen är särskilt stor för barn som är utrikes födda och för inrikes födda barn med två utrikes födda föräldrar. Andelen barn med låg inkomststandard bland de som antingen har utrikes födda föräldrar eller själva är födda utomlands har minskat kraftigt och andelen är nu ungefär häften av vad den var 10 år tidigare. Det var även en minskning för samtliga grupper mellan 2023 och 2024 (SCB, inkomster och skatter, Sveriges officiella statistik).

En del av hushållen med låg inkomststandard har ekonomiskt bistånd. Under 2025 levde knappt 1,6 procent av samtliga barn 0–17 år (33 775 barn, könsuppdelad statistik saknas) i ett hushåll som mottagit ekonomiskt bistånd under minst 10 månader av kalenderåret, s.k. långvarigt ekonomiskt bistånd (Socialstyrelsen, tabellbilagan till Statistik om ekonomiskt bistånd 2025).

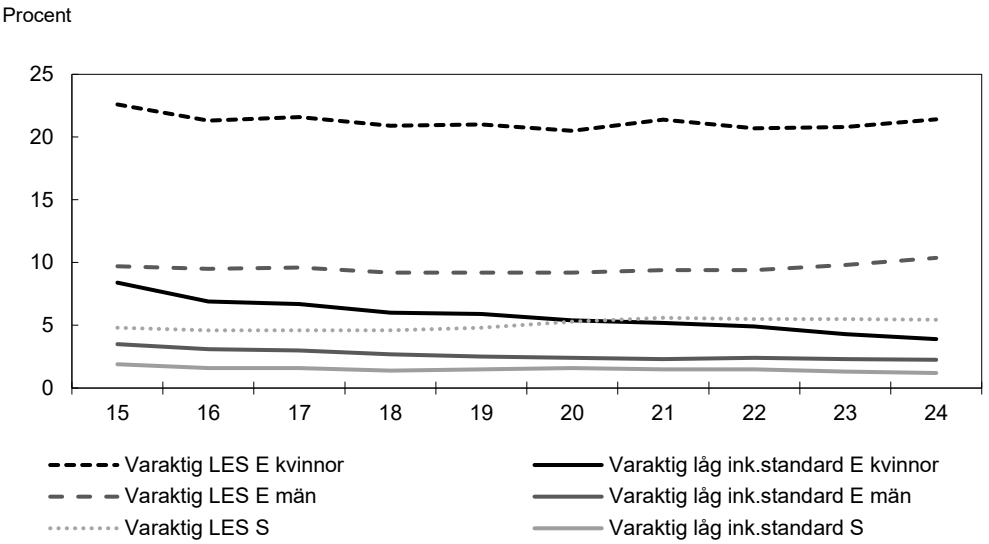
Andelen barnhushåll med varaktig ekonomisk utsatthet har minskat över tid

Att leva i ett hushåll med låg ekonomisk standard eller låg inkomststandard ett enskilt år kan vara problematiskt, men att leva med det under en sammanhängande tid av uppväxten är förknippat med än fler risker. Därför är det av vikt att även studera varaktighet i låg ekonomisk standard och låg inkomststandard. Definitionen för dessa indikatorer skiljer sig delvis från övriga uppgifter i avsnittet eftersom personer följs över tid, i det här fallet fyra år. Med varaktighet avses personer som lever i ett hushåll som har låg ekonomisk standard eller låg inkomststandard under periodens avslutande år samt under två av de tre föregående åren.

Diagram 2.8 visar att bland ensamstående kvinnor är andelen föräldrar som har varaktigt låg ekonomisk standard särskilt hög. Nivåskillnaden är stor jämfört med ensamstående män och sammanboende föräldrar. Det är även en stor nivåskillnad i förhållande till måttet varaktigt låg inkomststandard, dvs. de hushåll som varaktigt saknar en disponibel inkomst som motsvarar baskonsumtionen. För det måttet ses även tydligare förändringar över tid. Av ensamstående kvinnor med barn har andelen med varaktigt låg inkomstandard mer än halverats, från 8,4 procent till 3,9 procent,

under perioden 2015–2024. Även för sammanboende och för ensamstående män har andelen minskat över tid. Mellan 2023 och 2024 minskade andelen från 4,3 procent till 3,0 procent för ensamstående kvinnor med barn, för sammanboende med barn var minskningen betydligt mindre och bland ensamstående med barn var andelen med låg inkomststandard bara marginellt lägre än året innan.

Diagram 2.8 Utvecklingen av varaktigt låg ekonomisk standard (relativt mått) och varaktigt låg inkomststandard (absolut mått)

Anm.: LES står för låg ekonomisk standard. Ink.standard står för inkomststandard. E avser ensamstående med barn. S avser sammanboende med barn. Samtliga personer 20 år och äldre i barnhushåll ingår.

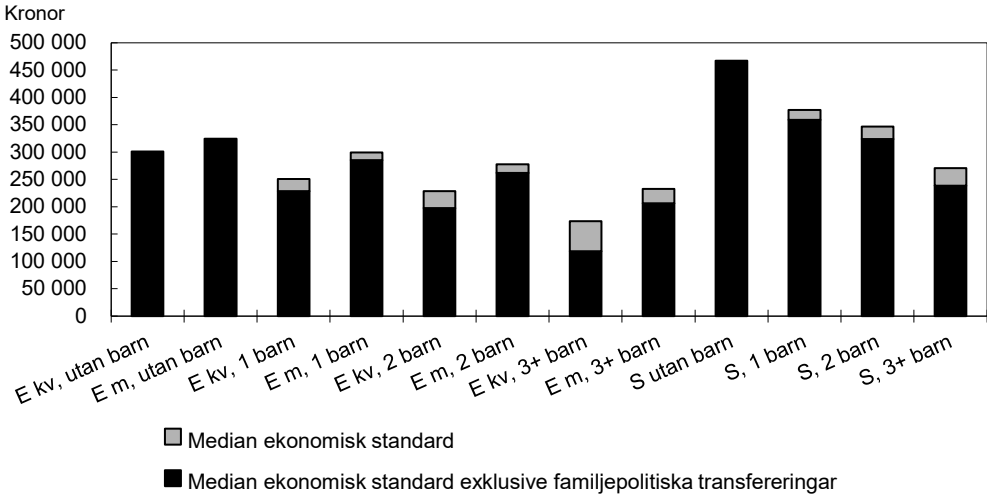
Källa: SCB, inkomster och skatter, Sveriges officiella statistik 2026.

Samma grupper som oftare än andra är ekonomiskt utsatta ett enskilt år är det också varaktigt. Hushåll som har en svag anknytning till arbetsmarknaden riskerar att ha en låg ekonomisk standard samt en låg inkomststandard flera år i rad, oavsett familjepolitiska stöd. Sysselsättningsgraden är i genomsnitt lägre bland utrikes födda än inrikes födda, men ökar med tid i Sverige. Bland barn som är födda i Sverige med två inrikes födda föräldrar var andelen med varaktigt låg inkomststandard 0,6 procent, andelen är betydligt högre om båda föräldrarna i stället är utrikes födda, 6,7 procent. Om även barnet är fött utomlands (och båda föräldrarna är utrikes födda) är andelen än högre, 8,8 procent (SCB, inkomster och skatter, Sveriges officiella statistik).

2.7.2 Familjepolitiken minskar de ekonomiska skillnaderna mellan hushåll med och utan barn

Barnfamiljernas ekonomiska standard är lägre än för hushåll utan barn. Den högsta ekonomiska standarden har sammanboende utan barn. Utöver att hushåll utan barn har lägre försörjningsbörda kan en förklaring till skillnaden vara att personerna är något äldre än vad som är fallet för hushåll med barn. Medianinkomsten är betydligt lägre för ensamståendehushåll än för sammanboende och inkomsten sjunker med antalet barn. Skillnaderna mellan sammanboendehushåll med och utan barn är större än mellan ensamståendehushåll med och utan barn.

Diagram 2.9 Ekonomisk standard (median) med respektive utan familjepolitiska stöd, prognos 2025

Anm.: E avser ensamstående. S avser sammanboende, kv. avser kvinna och m avser man.
Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

Familjepolitiken utjämnar inkomstskillnader mellan hushåll med och utan barn, vilket visas i diagram 2.9. Den grå ytan i diagrammet visar hur mycket den ekonomiska familjepolitiken ökar den ekonomiska standarden för barnhushållen. Utan den ekonomiska familjepolitiken hade barnhushållen haft en ekonomisk standard som motsvarade 76 procent av den för hushåll utan barn. Med familjepolitiken är andelen i stället 82 procent. Barnhushållens ekonomiska standard har ökat över tid. Familjepolitikens betydelse har varit ungefär densamma de senaste åren. I samband med familjebildning förändras hushållets ekonomiska förutsättningar. Familjepolitiken, i form av barnbidrag och föräldraförsäkring, kan då kompensera för den högre försörjningsbördan och för förlusten av arbetsinkomsten under föräldraledighet. Familjepolitiken fungerar därmed stabiliserande och utjämnande.

Ensamstående med tre barn eller fler har den lägsta ekonomiska standarden. Den ekonomiska familjepolitiken spelar då en stor roll för att lyfta hushållens inkomster. Särskilt de behovsprövade stöden, som bostadsbidrag och underhållsstöd, har betydelse. Mellan 2021 och 2025 minskade antalet barnfamiljer med bostadsbidrag med 32 procent. En förklaring till minskningen kan enligt Försäkringskassan vara att hushållens inkomster har ökat, men inkomstgränserna i bostadsbidraget varit desamma under perioden (Bostadsbidrag till ungdomshushåll och barnfamiljer, Korta analyser 2026:2, Försäkringskassan). Den 1 januari 2026 höjdes den övre gränsen för bidragsgrundande bostadskostnader i bostadsbidraget, det innebär ett höjt bostadsbidrag för 69 procent av barnfamiljerna med bostadsbidrag.

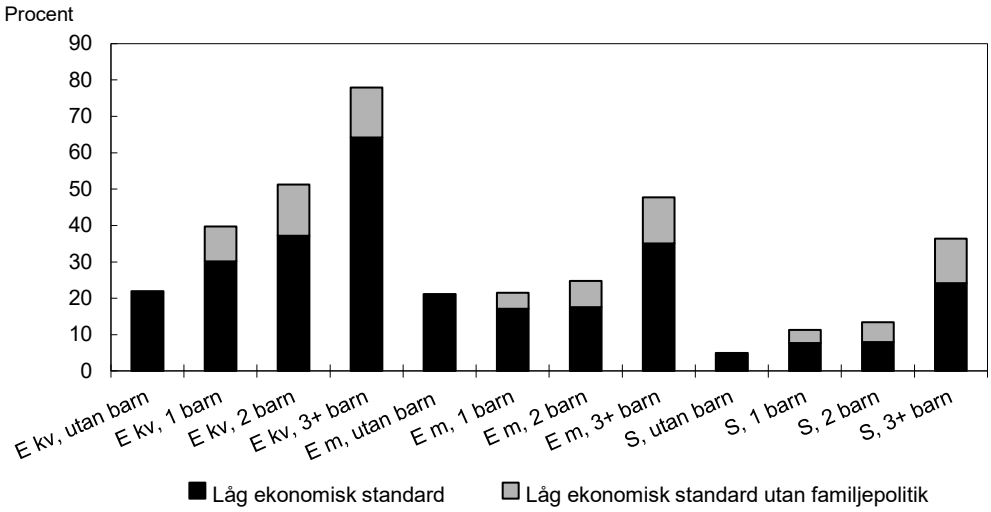
Även antalet mottagare av underhållsstöd minskar över tid. En viktig förklaring till minskningen är att allt fler föräldrar väljer att själva reglera underhåll för barnen genom överenskommelser om underhållsbidrag eller genom att barnen bor växelvis. Det gäller särskilt hushåll med högre inkomster.

Familjepolitiken begränsar andelen barnhushåll i ekonomisk utsatthet oavsett hushållstyp, men har störst betydelse för ensamstående kvinnor med flera barn. Familjepolitikens bidrag för att lyfta barnhushållens inkomster över gränsen för låg ekonomisk standard har varit i stort sett oförändrat de senaste åren. Stora skillnader mellan olika hushåll består, där sammanboende utan barn har lägst förekomst av ekonomisk utsatthet, och ensamstående med tre eller fler barn har högst, se diagram 2.10. Förklaringar till skillnaderna kan som ovan redovisats i hög utsträckning härledas

till skillnader i förankring på arbetsmarknaden samt den högre försörjningsbörda som barn innebär.

Diagrammet visar familjepolitikens betydelse för att begränsa andelen barnhushåll med låg ekonomisk standard. Störst effekt har familjepolitiken för ensamstående-hushållen och för sammanboende med flera barn, andelen med låg ekonomisk standard minskar, men ligger trots familjepolitiken på en högre nivå än för hushåll utan barn.

Diagram 2.10 Hushåll med låg ekonomisk standard med och utan ekonomisk familjepolitik, prognos 2025

Anm. E avser ensamstående, S sammanboende, kv avser kvinna och m man.
Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

Om de familjepolitiska stöden räknas bort från ekonomisk standard, förväntas 23 procent av barnhushållen ha en låg ekonomisk standard 2025. Med stöden förväntas andelen minska till 16 procent. Uppgifterna är en prognos. Andelen med låg ekonomisk standard bland ensamstående kvinnor med tre eller fler barn beräknas vara 64 procent 2025. Om de ekonomiska stöden inom familjepolitiken räknas bort skulle andelen vara betydligt högre, 78 procent. Familjepolitiken har ungefär samma effekt 2024 som 2023, skillnaderna är marginella.

Störst betydelse för att begränsa andelen barnhushåll med låg ekonomisk standard har de behovsprövade bidragen. Inkomstprövade bidrag kan dock medföra att incitamenten till arbete påverkas negativt.

En större andel av den ekonomiska familjepolitiken betalas ut till kvinnor och de familjepolitiska stöden minskar därmed inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män. Den ekonomiska familjepolitiken bidrar därför till målet om ekonomisk jämställdhet (se vidare utg.omr. 13 avsnitt 5). En god ekonomisk levnadsstandard är även betydelsefull för det övergripande folkhälsopolitiska målet om en god och jämlik hälsa i befolkningen (se vidare utg.omr. 9 avsnitt 4).

2.7.3 Familjepolitiken bidrar till ett jämställt föräldraskap

Föräldraförsäkringen, som utgör en stor andel av de totala utgifterna för ekonomisk familjepolitik, underlättar för föräldrar att kombinera familjeliv och arbetsliv och skapar förutsättningar för ett jämställt föräldraskap. Föräldrapenningen är delad lika mellan föräldrar med gemensam vårdnad och ger därmed möjlighet att dela på föräldraledigheten. Utöver föräldrapenning kan flera av de familjepolitiska stöden

delas mellan föräldrarna, det gäller tillfällig föräldrapenning, barnbidrag och omvårdnadsbidrag.

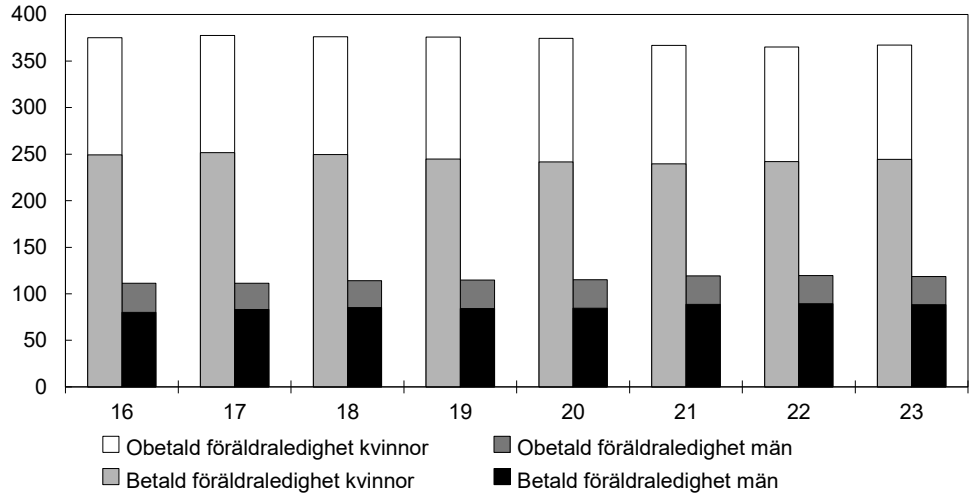
Föräldrars användning av föräldrapenning är som mest intensiv under barnets två första levnadsår. Mäns andel av de använda dagarna under den perioden har ökat över tid. För barn födda 2010 använde män i genomsnitt 20,4 procent av dagarna, för barn födda 2021 var andelen 27,2 procent. För barn födda 2022 upphörde den uppåtgående trenden och även för barn födda 2023 har andelen minskat och ligger på 26,7 procent. Den absoluta majoriteten av dagarna används av kvinnor, men andelen män som har tagit ut fler än 90 dagar med föräldrapenning innan barnets tvåårsdag har ökat över tid, från 37 procent för barn födda 2015 till 47 procent för barn födda 2023. Föräldrarna har möjlighet att spara föräldrapenning till när barnet är äldre, för barn födda fr.o.m. 2014 kan uttag göras till dess att barnet är 12 år eller den senare tidpunkt när barnet avslutat det femte skolåret i grundskolan.

Det är ungefär vart femte föräldrapar som delar föräldrapenningen jämställt under barnets två första levnadsår. Med att dela jämställt avses att båda föräldrarna tar ut minst 40 procent av föräldrapenningen. Det jämställda uttaget har ökat över tid, men andelen har minskat för barn födda 2022 och 2023. Det finns stora skillnader mellan olika grupper av föräldrar. Ju högre utbildningsnivå bland föräldrarna, desto högre är andelen som delar jämställt på föräldrapenningen. Andelen föräldrapar till barn födda 2023 som delar jämställt på föräldrapenningen är dubbelt så hög bland föräldrapar där båda är inrikes födda (23 procent) jämfört med föräldrapar som består av två utrikes födda personer (12 procent).

När barnet är litet är det vanligt att föräldrar inte använder föräldrapenning för samtliga dagar under föräldraledigheten, för att på så sätt förlänga ledigheten och även spara dagar till senare bruk. I diagram 2.11 visas föräldraledighetslängden för kvinnor och män under barnets två första levnadsår. Föräldraledighetslängden innehåller dels betald föräldraledighet, mätt i antalet uttagna dagar med föräldrapenning, dels obetald föräldraledighet, där längden är skattad.

Diagram 2.11 Kvinnors och mäns föräldraledighet under barnets två första levnadsår

Antal nettodagar

Anm.: För att kunna följa föräldrar över tid ingår i måttet enbart föräldrapar med barn födda i Sverige och som är parets första barn. Föräldrarna har även haft gemensam vårdnad under hela tvåårsperioden.

Källa: Försäkringskassan, delrapportering 2026.

Den totala föräldraledighetslängden under barnets två första levnadsår är inte jämställt fördelad. För barn födda 2023 var kvinnors genomsnittliga totala föräldraledighet mer

än tre gånger så omfattande som vad den var för män. Kvinnors obetalda ledighet var längre än mäns totala ledighet. Kvinnor hade en total föräldraledighet på 367 dagar jämfört med mäns 119 dagar, en skillnad på 248 dagar. Kvinnors uttag av föräldrapenning var 244 dagar, medan uttaget för män var 88 dagar, en skillnad på 156 dagar. Längden på mäns och kvinnors föräldraledighet har utjämnats något över tid. Kvinnors föräldraledighet har minskat från 375 dagar för barn födda 2016 till 367 dagar för barn födda 2023. På motsvarande sätt har mäns föräldraledighet ökat, från 111 dagar till 119 dagar. Kvinnors minskade föräldraledighet utgörs nästan uteslutande av ett minskat uttag av betald föräldraledighet, medan mäns ökning framför allt består av en ökning av betald ledighet. Cirka 14 procent av föräldraparen delar jämställt på den totala föräldraledigheten, en nivå som har varit stabil för barn födda 2021–2023.

Från och med den 1 juli 2024 kan vårdnadshavare överlåta föräldrapenningdagar till andra personer än till barnets andra vårdnadshavare eller till den föräldern är gift eller sambo med. Totalt har ca 12 400 föräldrar överlåtit föräldrapenning under de första 18 månaderna sedan möjligheten infördes (Försäkringskassan, Uppföljning av överlåtelse av föräldrapenning). Det är något större andel av de som har ensam vårdnad om ett barn som har överlåtit dagar jämfört med de med gemensam vårdnad. De med ensam vårdnad överlåter även fler dagar. En stor majoritet, 78 procent, av hittills utbetalda överlåtna dagar har tagits ut av kvinnor.

Möjligheten att använda föräldrapenning tillsammans, s.k. dubbeldagar, har utökats, bl.a. genom att föräldrar kan använda möjligheten fram till barnet är 15 månader jämfört med tidigare 12 månader. Antalet barn för vilka dubbeldagar har använts har ökat, från ca 41 200 barn 2024 till 46 500 barn 2025. Även antalet dagar per barn har ökat något och är i genomsnitt 14 dagar per barn 2025 (Försäkringskassan, statistikdatabasen).

Nyttjandet av tillfällig föräldrapenning är mer jämnt fördelad mellan män och kvinnor än det av föräldrapenning, men även när det gäller vård av sjukt barn tar kvinnor ut en större andel av dagarna. Sedan 2021 har männens andel av uttagna dagar med tillfällig föräldrapenning minskat. Under 2025 var 37,4 procent av dagarna för vård av sjukt barn uttagna av män, 62,6 procent togs ut av kvinnor. Motsvarande andelar 2024 var 38 respektive 62 procent (Försäkringskassan, statistikdatabasen).

En studie från IFAU visar att när löneskillnaderna mellan föräldrapar minskar så blir uttaget av tillfällig föräldrapenning mer jämställt. Båda föräldrarna minskade sitt nyttjande av tillfällig föräldrapenning efter att kvinnan i ett föräldrapar fått en stor löneökning, vilket även påverkade fördelningen av dagar föräldrarna emellan. Mäns lägre uttag syns nästan enbart i hushåll där det finns möjlighet för mannen att arbeta hemifrån (IFAU, Kvinnors karriärer och fördelning av hushållssysslor, 2025:23).

Sedan den 1 januari 2026 har föräldrar getts möjlighet att få tillfällig föräldrapenning i fler situationer i syfte att stärka föräldrar som har barn med sjukdom eller funktionsnedsättning eller när barnet kan behöva stöd från socialnämnden. Under perioden januari till maj 2026 har tillfällig föräldrapenning för dessa nya situationer betalats ut för ca 2 400 barn. Det var betydligt vanligare att kvinnor använde ersättningen än män. Vanligast var att föräldrar fick tillfällig föräldrapenning för att gå på möte i förskolan eller skolan med anledning av barnets sjukdom eller funktionsnedsättning (ca 1 600 föräldrar varav 72 procent var kvinnor). Cirka 900 föräldrar, varav 63 procent var kvinnor, har under perioden fått tillfällig föräldrapenning för att de deltagit i en utredning enligt socialtjänstlagen (2025:400). Föräldrar kan även få tillfällig föräldrapenning för introduktion av barnets behov av egenvård i förskola och skola. Hittills har 119 personer, varav 71 procent var kvinnor, använt denna möjlighet (Försäkringskassan, Uppföljning av VAB-reform, 2026).

2.8 Budgetförslag

2.8.1 1:1 Barnbidrag

Tabell 2.7 Anslagsutveckling 1:1 Barnbidrag

Tusental kronor

2025	Utfall	32 028 333	Anslagssparande	19 814
2026	Anslag	31 659 197[1]	Utgiftsprognos	31 482 547
2027	**Förslag**	**31 043 485**		
2028	Beräknat	30 593 599		
2029	Beräknat	30 266 657		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för allmänna barnbidrag, flerbarnstillägg och förlängt barnbidrag enligt socialförsäkringsbalken och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken. Anslaget får även användas för utgifter för tilläggsbelopp vid familjeförmåner enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.8 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:1 Barnbidrag

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**31 659 197**	**31 659 197**	**31 659 197**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-26 300	-78 800	-131 300
Makroekonomisk utveckling			
Volymer	-589 412	-986 798	-1 261 240
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**31 043 485**	**30 593 599**	**30 266 657**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Barnbidraget är ett generellt bidrag och kompenserar för den ökade försörjningsbörda som barn medför för en familj. Allmänt barnbidrag står för ca 88 procent av utgifterna för hela anslaget. Bedömningen av anslagsbehovet görs utifrån SCB:s befolknings-prognoser. Antalet barn i åldern 0–16 år förväntas minska under prognosperioden, vilket innebär att utgifterna blir lägre för allmänt barnbidrag och flerbarnstillägg. Det genomsnittliga antalet utbetalda barnbidrag per månad förväntas minska från 1 856 000 år 2026 till 1 776 000 år 2028.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget minskas genom ett tidigare fattat riksdagsbeslut. Den 1 januari 2027 träder nya bestämmelser om kvalificering till socialförsäkringen i kraft (prop. 2025/26:136, bet. 2025/26:SfU21, rskr. 2025/26:259). Krav på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner innebär minskade utgifter för barnbidrag och flerbarnstillägg. Anslaget minskas därför med 26 300 000 kronor 2027. Anslaget beräknas därefter minska med 78 800 000 kronor 2028 och 131 300 000 kronor 2029.

Sammantaget innebär detta att utgifterna för anslaget förväntas minska under perioden.

Regeringen föreslår att 31 043 485 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Barnbidrag* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 30 593 599 000 kronor respektive 30 266 657 000 kronor.

2.8.2 1:2 Föräldraförsäkring

Tabell 2.9 Anslagsutveckling 1:2 Föräldraförsäkring

Tusental kronor

2025	Utfall	47 556 516	Anslagssparande	3 208 764
2026	Anslag	49 640 665[1]	Utgiftsprognos	46 721 398
2027	**Förslag**	**47 166 974**[2]		
2028	Beräknat	48 086 408		
2029	Beräknat	49 206 283		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] 3 903 625 tkr. avser beräknad statlig ålderspensionsavgift för 2027 sedan hänsyn tagits till regleringsbeloppet för 2024 som uppgick till -379 446 tkr.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för:

- föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning enligt socialförsäkringsbalken och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken,
- statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning enlig lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.10 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:2 Föräldraförsäkring

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**49 640 665**	**49 640 665**	**49 640 665**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-6 200	-89 300	-175 600
Makroekonomisk utveckling	1 141 234	2 744 685	4 498 246
Volymer	-3 608 725	-4 209 642	-4 757 028
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**47 166 974**	**48 086 408**	**49 206 283**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Utgifterna inom föräldraförsäkringen påverkas framför allt av fem faktorer: antalet barn som föds, antalet barn i befolkningen i åldern 0–12 år, ersättningsnivåer, antalet använda dagar samt fördelningen av ersättningsdagarna mellan föräldrarna. Förändringar i födelsetalen påverkar redan på kort sikt användningen av såväl graviditetspenning och föräldrapenning som de tio dagarna i samband med ett barns födelse inom den tillfällig föräldrapenningen. Under prognosperioden förväntas antalet födda barn att minska, liksom antalet barn i åldrarna 0–12 år. Det har en sänkande effekt på utgifterna. Samtidigt förväntas prisbasbelopp och timersättning öka över tid, vilket innebär att medelersättningen höjs för förmånerna. Sammantaget ökar detta utgifterna.

Tabell 2.11 Medelersättning för förmåner inom föräldraförsäkringen

Kronor

	2026	2027	2028	2029
Föräldrapenning, kvinnor	774	800	832	862
Föräldrapenning, män	970	995	1 026	1 062
Tillfällig föräldrapenning	1 224	1 264	1 306	1 350
Graviditetspenning	781	807	834	862

Anm.: För tillfällig föräldrapenning finns inte någon fördelning på kön i prognosen.

Källa: Egna beräkningar.

För barn födda fr.o.m. 2014 har åldersgränserna i föräldrapenning ändrats, vilket har haft en sänkande effekt på utgifterna under de senaste åren. Under perioden 2023–2025 tillkom åldersgrupper för vilka föräldrapenning kan tas ut, eftersom det för barn födda 2014 och framåt finns möjlighet att få föräldrapenning upp till barnet är 12 år eller den senare tidpunkt då barnet har avslutat det femte skolåret. Det har haft en höjande effekt på utgifterna. Under 2024 och 2025 var antalet födda barn mycket lågt, vilket innebär minskade utgifter för föräldrapenningen. Under de sex första månaderna av 2026 har antalet födda barn fortsatt att minska. Antalet var det lägsta antalet födda under ett första halvår sedan 2002. Antalet födda barn förväntas enligt SCB fortsätta minska under prognosperioden. Kravet på kvalificering till bosättningsbaserade förmåner som föräldrapenning på grundnivå och lägstanivå minskar prognosen för antalet utbetalda dagar under prognosperioden. Sammantaget prognosticeras antalet utbetalda nettodagar med föräldrapenning att minska från ca 41 miljoner dagar 2026, 40 miljoner 2027 och 2028 till 39 miljoner dagar 2029. Av dessa förväntas ca 30 procent betalas ut till män, 70 procent till kvinnor. Höjt prisbasbelopp och ökande timlöner under prognosperioder innebär att medelersättningen för föräldrapenning ökar och sammantaget förväntas utgifterna för föräldrapenning att öka 2026–2029.

Utgifterna för vård av sjukt barn utgör ca 90 procent av de totala utgifterna för tillfällig föräldrapenning. Nyttjandet av tillfällig föräldrapenning för vård av sjukt barn fortsätter att minska. Till följd av färre födda barn beräknas antalet utbetalda dagar med tillfällig föräldrapenning minska från ca 6,6 miljoner dagar 2026 och 2027, 6,5 miljoner 2028 till ca 6,4 miljoner dagar 2029 (ingen fördelning på kön görs för prognosen av nyttjad tillfällig föräldrapenning). Liksom för föräldrapenning påverkar höjda prisbasbelopp och ökande timlöner medelersättningen och utgifterna för tillfällig föräldrapenning förväntas därför öka under perioden.

Det totala antalet utbetalda dagar med graviditetspenning beräknas minska från 646 000 dagar 2026, 642 000 dagar 2027, 627 000 dagar 2028 till 626 000 dagar 2029 som en följd av att färre barn förväntas födas. På grund av ökande timlöner och höjt prisbasbelopp förväntas utgifterna trots detta öka svagt de kommande åren.

Tabell 2.12 Delposter anslag 1:2 Föräldraförsäkring

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Föräldrapenning	34 403 465	35 117 369	35 910 505
Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning	3 115 753	3 207 087	3 315 564
Tillfällig föräldrapenning	8 342 094	8 479 457	8 671 949
Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning	754 425	713 582	714 878
Graviditetspenning	517 790	524 062	541 194
Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	33 447	44 851	52 193

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget genom tidigare fattade riksdagsbeslut minskas med 6 200 000 kronor 2027. De huvudsakliga förändringarna kan härledas till att bestämmelser om kvalificering till socialförsäkringen träder i kraft den 1 januari 2027 (prop. 2025/26:136, bet. 2025/26:SfU21, rskr. 2025/26:259). Krav på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner innebär minskade utgifter för föräldrapenning. Anslaget minskas därför med 40 300 000 kronor 2027. Anslaget beräknas därefter minska med 123 400 000 kronor 2028 och 209 700 000 kronor 2029. Dessutom träder nya bestämmelser om tillfällig föräldrapenning i kraft den 2 januari 2027 (prop. 2025/26:295, bet. 2025/26:SoU39, rskr. 2025/26:433). En förälder ska kunna få tillfällig föräldrapenning när han eller hon bl.a. deltar i vissa insatser enligt socialtjänstlagen (2025:400). Anslaget ökas därför med 35 100 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 47 166 974 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 48 086 408 000 kronor respektive 49 206 283 000 kronor.

2.8.3 1:3 Underhållsstöd

Tabell 2.13 Anslagsutveckling 1:3 Underhållsstöd

Tusental kronor

2025	Utfall	2 642 481	Anslagssparande	111 472
2026	Anslag	2 780 875[1]	Utgiftsprognos	2 639 349
2027	**Förslag**	**2 682 146**		
2028	Beräknat	2 690 424		
2029	Beräknat	2 698 670		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för underhållsstöd enligt socialförsäkringsbalken och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken. Betalningar från bidragsskyldiga föräldrar ska återföras till anslaget.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.14 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:3 Underhållsstöd

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**2 780 875**	**2 780 875**	**2 780 875**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Makroekonomisk utveckling			
Volymer	-98 729	-90 451	-82 205
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**2 682 146**	**2 690 424**	**2 698 670**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Genom underhållsstödet garanterar samhället att barn med särlevande föräldrar får ett visst underhåll även när den bidragsskyldiga föräldern inte betalar något underhåll eller betalar ett underhåll som är lägre än underhållsstödsbeloppet. Inom underhållsstödet finns det dels en bidragsmottagande förälder, eller en bidragsmottagande ungdom

över 18 år om det är fråga om ett s.k. förlängt underhållsstöd, dels en bidragsskyldig förälder.

Utgiftsutvecklingen för underhållsstödet är beroende av exempelvis antalet separationer, antalet barn i åldern 0–18 år och löneutvecklingen. Utgiftsstyrande faktorer som staten kan påverka är bl.a. stödets nivå, procentsatserna som bestämmer den bidragsskyldiga förälderns betalningsskyldighet samt storleken på grundavdraget för egna levnadskostnader som får göras innan betalningsskyldigheten beräknas.

Under prognosperioden förväntas antalet barn med underhållsstöd vara relativt stabilt på ca 160 000 barn. Det genomsnittliga utbetalningsbeloppet förväntas fortsätta att öka svagt genom att de barn som har underhållsstöd blir äldre och därmed får ett högre underhållsstöd samtidigt som färre betalningsskyldiga föräldrar har betalningsförmåga att betala ett belopp som motsvarar fullt underhållsstöd.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslaget minskar med 98 729 000 kronor 2027 till följd av förändrade volymer inom underhållsstödet. Anslaget beräknas därefter minska med 90 451 000 kronor 2028 och 82 205 000 kronor 2029.

Regeringen föreslår att 2 682 146 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Underhållsstöd* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 2 690 424 000 kronor respektive 2 698 670 000 kronor.

2.8.4 1:4 Adoptionsbidrag

Tabell 2.15 Anslagsutveckling 1:4 Adoptionsbidrag

Tusental kronor

2025	Utfall	3 975	Anslagssparande	10 809
2026	Anslag	9 784[1]	Utgiftsprognos	2 575
2027	**Förslag**	**9 784**		
2028	Beräknat	9 784		
2029	Beräknat	9 784		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för bidrag till kostnader för internationella adoptioner enligt socialförsäkringsbalken. Bidrag lämnas för adoptioner som förmedlas av en sammanslutning som är auktoriserad enligt lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.16 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:4 Adoptionsbidrag

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**9 784**	**9 784**	**9 784**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**9 784**	**9 784**	**9 784**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Utgifterna för anslaget är beroende av bidragets nivå och antalet barn som kommer till Sverige genom adoption som har förmedlats av auktoriserade adoptionssammanslutningar. Sett över en längre period har antalet adoptioner minskat och pandemin innebar en än lägre nivå av ansökningar om adoptionsbidrag. Ansökningarna förväntas minska från 35 bidrag 2026 till 24 år 2029.

Regeringen föreslår att 9 784 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Adoptionsbidrag* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 9 784 000 kronor respektive 9 784 000 kronor.

2.8.5 1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Tabell 2.17 Anslagsutveckling 1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Tusental kronor

2025	Utfall	1 142 989	Anslagssparande	-41 585
2026	Anslag	1 148 200[1]	Utgiftsprognos	1 141 500
2027	**Förslag**	**1 138 200**		
2028	Beräknat	1 146 400		
2029	Beräknat	1 147 900		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för barnpension och efterlevandestöd enligt socialförsäkringsbalken och lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.18 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**1 148 200**	**1 148 200**	**1 148 200**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	10 000	10 000	10 000
Makroekonomisk utveckling	41 800	83 900	123 300
Volymer	-61 800	-95 700	-133 600
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**1 138 200**	**1 146 400**	**1 147 900**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Barnpension är grundad på den avlidna förälderns inkomst medan efterlevandestöd är ett grundskydd för barn som får låg eller ingen barnpension. Utgifterna för anslaget är beroende av antalet barn vars föräldrar avlider, inkomstnivån hos den avlidna föräldern samt antalet barn under 18 år som har invandrat till Sverige vars ena eller båda föräldrar har avlidit.

De flesta som har barnpension är över 12 år. SCB prognostiserar att antalet barn i tonåren kommer att vara relativt konstant under 2026–2029. Antalet barnpensioner beräknas minska under prognosperioden från 21 800 i genomsnitt år 2026 och 20 600 år 2029. Minskningen förklaras av låg invandring samt låg fruktsamhet. En minskad invandring är även en förklaring till färre mottagare av efterlevandestöd. Antalet efterlevandestöd beräknas vara 9 800 i genomsnitt år 2026 och 8 000 år 2029. Samtidigt ökar medelbeloppen för efterlevandestöd och barnpension som en följd av

höjt prisbasbelopp och höjt inkomstindex. Sammantaget väntas utgifterna för anslaget öka något under prognosperioden.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget ökar som en följd av tidigare beslut om höjning av åldersgränser i pensionssystemet och i kringliggande system (prop. 2021/22:181, bet 2021/22:SfU25, rskr. 2021/22:331). Anslaget ökas därför med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 1 138 200 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Barnpension och efterlevandestöd* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 1 146 400 000 kronor respektive 1 147 900 000 kronor.

2.8.6 1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

Tabell 2.19 Anslagsutveckling 1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

Tusental kronor

2025	Utfall	6 419 017	Anslagssparande	205 321
2026	Anslag	7 645 098[1]	Utgiftsprognos	7 207 022
2027	**Förslag**	**7 586 178**[2]		
2028	Beräknat	7 908 461		
2029	Beräknat	8 208 464		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] 721 204 tkr. avser beräknad statlig ålderspensionsavgift sedan hänsyn tagits till regleringsbeloppet för 2024 som uppgick till -131 520 tkr.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för:

– omvårdnadsbidrag och vårdbidrag enligt socialförsäkringsbalken.
– statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag och vårdbidrag enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.20 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**7 645 098**	**7 645 098**	**7 645 098**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-4 900	-15 000	-25 500
Makroekonomisk utveckling	50 845	275 753	521 635
Volymer	-104 865	2 610	67 231
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**7 586 178**	**7 908 461**	**8 208 464**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Utgifterna för anslaget styrs av antalet barn i åldersgrupper 0–19 år, andelen barn som det betalas omvårdnadsbidrag för samt storleken på bidraget. Från och med den 1 januari 2019 har omvårdnadsbidrag ersatt den del av vårdbidraget som ger ersättning för barnets tillsyns- och vårdbehov. Det har skett en successiv överföring av utgifter från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag och antalet mottagare av vårdbidrag är nu mycket litet. Antalet mottagare av omvårdnadsbidrag förväntas fortsätta att öka över

tid. Antalet nettobidrag, dvs. där omvårdnadsbidrag på annan nivå än hel räknas om till helt bidrag beräknas vara 44 000 år 2026 och antalet nettobidrag beräknas vara 48 000 i slutet av prognosperioden (2029). Förmånsnivån styrs av utvecklingen av prisbasbeloppet som förväntas öka över tid. Utgifterna för anslaget förväntas därför sammantaget att öka under prognosperioden.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget minskas genom ett tidigare fattat riksdagsbeslut. Den 1 januari 2027 träder nya bestämmelser om kvalificering till socialförsäkringen i kraft (prop. 2025/26:136, bet. 2025/26:SfU21, rskr. 2025/26:259). Krav på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner innebär minskade utgifter för omvårdnadsbidrag. Anslaget minskas därför med 4 900 000 kronor 2027 och beräknas därefter minska med 15 000 000 kronor 2028 och 25 500 000 kronor 2029.

Regeringen föreslår att 7 586 178 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 7 908 461 000 kronor respektive 8 208 464 000 kronor.

2.8.7 1:7 Pensionsrätt för barnår

Tabell 2.21 Anslagsutveckling 1:7 Pensionsrätt för barnår

Tusental kronor

2025	Utfall	7 747 900	Anslagssparande	
2026	Anslag	7 671 200[1]	Utgiftsprognos	7 671 200
2027	**Förslag**	**7 718 100**[2]		
2028	Beräknat	8 927 300		
2029	Beräknat	9 040 600		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

[2] 7 781 100 tkr avser beräknad statlig ålderspensionsavgift sedan hänsyn tagits till regleringsbeloppet för 2024 som uppgick till -733 765 tkr.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statlig ålderspensionsavgift för pensionsrätt för barnår enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.22 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:7 Pensionsrätt för barnår

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**7 671 200**	**7 671 200**	**7 671 200**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Makroekonomisk utveckling	178 400	450 900	731 700
Volymer	-131 500	805 200	637 700
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**7 718 100**	**8 927 300**	**9 040 600**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Pensionsrätt för barnår kan tillgodoräknas föräldrar med barn i åldern 0–4 år och utgifterna påverkas därmed av hur många barn som föds. Pensionsgrundande belopp för barnår fastställs utifrån det för föräldern förmånligaste av tre olika beräknings-

alternativ. Beloppen påverkas av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

Antalet barn i de yngre åldrarna förväntas minska de kommande åren, vilket innebär lägre utgifter. Samtidigt påverkar ökande timlöner och inkomstbasbelopp samt sysselsättningen utgifterna. Även regleringsbelopp som avser avvikelsen mellan det preliminära belopp som har tagits ut och faktisk avgift påverkar utgifterna. Den underliggande prognosen för avgifter är ökande på grund av den makroekonomiska utvecklingen. Regleringsbeloppen gör att prognosen varierar mellan åren. Utgiftsprognosen för 2026 och 2027 är relativt låg på grund av stora negativa regleringsbelopp, särskilt gällande 2027 (på drygt 700 miljoner kronor). Därefter är regleringsbeloppen positiva vilket höjer prognosen. Sammantaget väntas utgifterna för anslaget att öka under prognosperioden.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att anslaget sammantaget ökar. Till följd av den makroekonomiska utvecklingen och förändrade volymer beräknas anslaget öka med 46 900 000 kronor 2027. Anslaget beräknas därefter öka med 1 256 100 000 kronor 2028 och 1 369 400 000 kronor 2029.

Regeringen föreslår att 7 718 100 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Pensionsrätt för barnår* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 8 927 300 000 kronor respektive 9 040 600 000 kronor.

2.8.8 1:8 Bostadsbidrag

Tabell 2.23 Anslagsutveckling 1:8 Bostadsbidrag

Tusental kronor

2025	Utfall	3 068 975	Anslagssparande	371 201
2026	Anslag	3 673 310[1]	Utgiftsprognos	3 047 805
2027	**Förslag**	**2 588 652**		
2028	Beräknat	2 496 449		
2029	Beräknat	2 383 203		

[1] Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2026 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för bostadsbidrag enligt socialförsäkringsbalken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.24 Förändringar av anslagsnivån 2027–2029 för 1:8 Bostadsbidrag

Tusental kronor

	2027	2028	2029
Anvisat 2026[1]	**3 673 310**	**3 673 310**	**3 673 310**
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-174 700	45 500	1 800
Makroekonomisk utveckling	-58 724	-82 277	-116 146
Volymer	-851 234	-1 140 084	-1 175 761
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	**2 588 652**	**2 496 449**	**2 383 203**

[1] Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2025 (bet. 2025/26:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Bostadsbidraget för barnfamiljer består av ett bidrag till bostadskostnader, särskilda bidrag för hemmavarande barn och för barn som bor växelvis samt umgängesbidrag. Därutöver kan bostadsbidrag betalas ut till ungdomshushåll. Bostadsbidragets storlek bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och den bidragsgrundande inkomsten. De särskilda bidragen och umgängesbidraget är konsumtionsstöd för barnfamiljer med låga inkomster. Utgifterna för bostadsbidraget styrs i huvudsak av utvecklingen på arbetsmarknaden och sysselsättningen. Det innebär att det framför allt är konjunkturutvecklingen som påverkar utgifterna. Det finns en underliggande minskande trend eftersom beloppsgränserna är fasta medan hushållens inkomster ökar över tid. Även demografiska förändringar påverkar utgifterna, såsom antalet födda barn.

Den största delen av bostadsbidraget betalas ut till barnfamiljer. Det genomsnittliga antalet barnfamiljshushåll som mottar bostadsbidrag förväntas minska från 78 800 år 2026 till 52 200 år 2029. Utgifterna minskar från 2027 som en följd av kravet på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner. Övergången till månadsberäkning av bostadsbidrag och att beräkningen av inkomst av tjänst kommer att baseras på uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen påverkar också prognosen. Sammantaget beräknas utgifterna för bostadsbidrag minska under prognosperioden.

De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär bl.a. att anslaget minskar som en följd av tidigare fattade riksdagsbeslut. Förändringarna förklaras bl.a. av nedanstående.

Nya bestämmelser om månadsuppgifter i bostadsbidraget träder i kraft den 1 januari 2027 (prop. 2025/26:170, bet. 2025/26:SfU24, rskr. 2025/26:260). Som en följd av att tidpunkten för ikraftträdande justerats jämfört med tidigare budgeterade medel minskar anslaget med 100 000 000 kronor 2027. Anslaget beräknas fr.o.m. 2028 öka med 200 000 000 kronor.

Den 1 januari 2027 träder nya bestämmelser om kvalificering till socialförsäkringen i kraft (prop. 2025/26:136, bet. 2025/26:SfU21, rskr. 2025/26:259). Krav på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner innebär minskade utgifter för bostadsbidrag. Anslaget minskas därför med 21 900 000 kronor 2027. Anslaget beräknas därefter minska med 65 700 000 kronor 2028 och 109 400 000 kronor 2029.

Den 1 januari 2026 höjdes bostadskostnadsgränserna inom bostadsbidraget till barnfamiljer (prop. 2025/26:1, bet. 2025/26:SfU3, rskr. 2025/26:108). Jämfört med 2026 innebär det en utgiftsminskning med 53 000 000 kronor 2027. Anslaget beräknas fr.o.m. 2028 minska med 89 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 2 588 652 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Bostadsbidrag* för 2027. För 2028 och 2029 beräknas anslaget till 2 496 449 000 kronor respektive 2 383 203 000 kronor.